

Denne artikkelen kan kopieres fritt og viderefremidles til andre.

En forutsetning er at navn på utgiver (Strinda historielag), årbokas årstall og forfatter(e) oppgis.

Det må ikke foretas endringer i artiklene.

Det er ikke tillatt å skanne eller kopiere bilder i bøkene for bruk i andre sammenhenger.

Strindas siste krafttak på skolefronten - da Charlottenlund fikk 9-årig skole

Av Jan P. Breida

Ved innvielsen 1965

Det er 1. september 1965. Skolens brunbeisede paviljonger gjør seg riktig lekke i sola som for anledningen gjester Jakobsli. På plassen foran det nye gymbygget, eller Aulaen som det gjerne blir kalt ved slike festlige anledninger, er Strindheim skoles musikkorps mønstergyldig oppstilt og klar til å sette i gang. Blant tilskuerne er rundt 300 innbudte

gjester med ordfører Sagør i spissen. Oppmersomheten er vendt østover mot innkjørselen fra Tunvegen, der man forventer at stadsrådets bil snart skal rulle inn på skoleplassen.

Da kommer plutselig statsråden friskt spaserende inn *fra motsatt kant* med kappen kjekt over venstre arm. Den andre rekker han fram mot skolestyrer Arne Arnljot, som raskt løper til og ønsker gjesten hjertelig velkommen, om enn vestfra som sola. Til det repliserer

Statsråd Sivertsen (med kappe på armen) flankert av byggenemnda, fra v. takstsekretær Arne Kaarstad, (formann), skoleinspektør Jon Berg, siv.ing. Per Erlien, pleier Einar Brobakk (kretsens representant) og skolestyrer på Blussuvoll, Kaare Tønne. Seks personer som hver på sin måte bidro til at nyskolen ble en realitet. Bilde fra Adresseavisens arkiv.

Helge Sivertsen rimeligvis at han valgte å ta spaserturen fra hovedveien opp Schmettows allé nettopp for å få med seg sensommersola til å kaste glans over innvielsen av nyskolen på Charlottenlund. Den gode stemning er dermed på plass når han blir presentert for byggenemndas medlemmer og andre kjentfolk.

Strinda ved skilleveien

Som Strindas skoleinspektør hadde Jon Berg de siste 7 årene viet mye av sin tid til å planlegge og gjennomføre reformen. Trolig gleder han seg over nyskolen, sikkert en av storkommunens flotteste med den første ungdomsskolen i byen som fra starten var planlagt og bygd for den obligatoriske 9-årige enhetsskolen.

Etter første byggetrinn hadde den 6-årige barneskolen og den 3-årige ungdomsskolen på Charlottenlund åpnet allerede høsten 1964, året før innvielsen fant sted. Det var det året Strindas historie som egen, selvstendig kommune var forbi. Nyttårsdagen dette året hadde strindingene våknet som Trondheimsborgere i likhet med folk fra kommunene Tiller, Leinstrand og Byneset. Samfunnet endret seg – og med det også skolen.

Reaksjonene i Strinda på den nye skoleloven av 1959 hadde ikke vært *bare* positive. Loven ga nemlig adgang til å innføre ni års skoleplikt, og krevde at timetallet på landet skulle heves til byni-

vå. Det betydde at Strinda stod overfor nye store økonomiske løft når det gjaldt skoleutbygging. Økende tilflytning til kommunen dro i samme retning. Man regnet for eksempel med at Strindheim skole, med 1071 elever i 1960, måtte overføre 12 klasser til naboskolene når lovens krav skulle realiseres. Skoleinspektør Berg var blant dem som tidligst innså at det måtte reises et nytt skoleanlegg på Charlottenlund for å avhjelpe denne prekære situasjonen.

På Åsveien hadde bygda gått sammen med byen om den første folkeskolen med byskoleordning i en norsk landkommune. Utbyggingen av skolesektoren varte ved så lenge kommunen eksisterte. Byggetiltakene på Sverres-

Skolesatsing i Strinda 1953-63

Nybygg Strindheim	1953
Vaktm.bolig Strindheim	1955
Tilbygg Nidarvoll	1957
Nybygg Byåsen	1957
Tilbygg Åsvang	1957
Nybygg Åsveien	1957
Nybygg Berg	1960
Anneks på Bruråk	1960
Tilbygg Nidarvoll	1961
Nybygg Åsveien	1961
Nybygg Åsvang	1962
Nybygg Ranheim	1963
Ved siden av å bygge ut folkeskolen for 11-12 millioner kroner, fikk den høgre skolen endelig sine egne bygninger på Blussuvoll i 1955. Ved samme tun ble framhaldsskolens bygg reist treår senere	

borg og Ranheim ble fullført i løpet av 1963. Arbeidet med utvidelser på Blussuvoll og Byåsen kom også i gang, samtidig som spaden ble satt i jorda for to helt nye skoler på Nyborg og Charlottenlund.

Ingen skulle si at Strinda hadde forsømt skolestellet. I 1950-årene var undervisningstida utvidet fra 19 til 28 uker i stor-skolen, og engelsk ble obligatorisk fra sjettede klassetrinn. Elevene i bygda hadde minst 8 års skolegang allerede, for framhaldsskolen på Blussuvoll var i 1958 gjort obligatorisk for alle som ikke tok realskolen. Fra 1959 var det til og med mulig for elevene å gå et 9. frivillig framhaldsskoleår. Mønsteret med 7-årig barneskole med en overbygning av to-til treårig framhaldsskole og realskole var etter manges mening et godt og velprøvd mønster. Flere var derfor skeptiske til at en ny, kostbar reform i skolen ville gavne befolkningen i Strinda.

Visjonen om ”enhetsskolen”

Likevel var det klart at det lenge hadde blåst en ”skolevind” over landet med rop etter fornyelse av hele det norske skoleverket. Etter at krigen var over i 1945, hadde det vært politisk enighet om et ”fellesprogram” som gikk ut på å samordne skoleverket “*så alle enkelte ledd fra grunnskolen til den høyere undervisning går naturlig over i hverandre enten det gjelder praktiske eller boklige skoleformer.*”

Med dette politiske grunnlaget dro den regjeringsoppnevnte Samordningsnemnda opp linjene for en enhetsskole for all norsk ungdom. Det skulle bli den endelige sluttstenen for ”parallelleskole-systemet”, der elevene i gamle dager gikk på ulike skoleslag etter hvilken samfunnsklasse de sognet til. Nå skulle de siste rester, nemlig framhaldsskolen og realskolen, falle bort.

Forsøk i skolen

Men for å finne innhold og form i den nye skolen trengtes forsøk og utprøving av ideer. Det gjaldt alt fra arbeidsmåter til organisering. Svenskene hadde allerede startet med skolereformer, kunne vi hente noe derfra? Man måtte prøve seg fram, ikke bestemme ved skrivebordet, slik det ofte tidligere hadde vært praktisert. Dette synet ble fulgt opp med *Lov om forsøk i skolen* (8. juli 1954) og oppnevnelser av Forsøksrådet for skoleverket om høsten samme år. Det ble nå lettere å prøve frem nye ideer, idet man kunne søke om å avvike fra gjeldende lovverk.

Fra 1955 drev flere kommuner forsøk med linjedelte ungdomsskoler. Disse var gjerne 2-årige skoler som drev ”interimsforsøk” etter planer som gjaldt for de eksisterende skoleslagene, realskolen og framhaldsskolen. En av svakhetene var at disse forsøkene til dels var basert på frivillighet fra elevenes side. *Læreplan for forsøk med 9-årig skole* (1960) ga sammen med den nye skoleloven et mye bedre grunnlag for å utprøve refor-

men. Langt flere kommuner meldte seg på etter dette, blant andre også Strinda og Trondheim, som vedtok å innføre 9-årig obligatorisk enhetsskole fra 1961. Grunnlaget for dette vedtaket var innstillingen fra den såkalte "Felleskomiteen for Trondheim og Strinda" som var oppnevnt i 1958 for å utrede spørsmålet om 9-årig skole burde innføres i de to kommunene. Hver kommune stilte med 5 representanter.

Trondheim og Strinda gjør felles sak

Den 14. oktober 1960 forelå felleskomiteens innstilling. Etter en rekke møter i løpet av nesten to år gikk komiteen inn for en forsøksordning bygd på lover og planer Stortinget hadde vedtatt. Den 7-årige folkeskolen i Trondheim og den 8-årige skolen i Strinda skulle erstattes av en 6+3-årig grunnskole som etter en overgangstid tok opp i seg både real- og framhaldsskolen. Eksamen etter 3 år i ungdomsskolen skulle bli det nye grunnlaget for opptak til videregående skoler.

Forsøksordning fra høsten 1961

Innstillingen fra Felleskomiteen ble også grunnlag for forsøksordningen som Strinda og Trondheim startet høsten 1961. Det var en overgangsordning med sikte på en suksessiv innføring av skolereformen. Fra da av skulle ny fag- og timefordelingsplan og ny leseplan gjelde for grunnskolens 1.- 4. klassetrinn. Siden skulle man ta opp et nytt

årstrinn for hvert skoleår. Dermed ville de elever som begynte i 4. klasse høsten 1961, bli det første ordinære ungdomsskolekull når de startet i 7. klasse skoleåret 1964/65. Da ville samtidig de 7-årige folkeskolene i Trondheim og Strinda gå over til å bli 6-årige barneskoler.

I påvente av den nye ungdomsskolen startet begge kommunene også interims-forsøk med 2-årige linjedelte ungdomsskoleklasser fra 1961/62. I Strinda kom slike klasser i gang både på Blussuvoll og på den nye interkommunale Sverresborg skole på Byåsen. Her differensierte man elevene i en teoretisk linje med ett eller to fremmedspråk og en allmenn-praktisk linje. På den tospråklige, teoretiske linje leste man etter realskolens opplegg, mens den praktiske linjen var mer yrkesorientert, bl.a. med linjer for kontor og butikk, heimkunnskap og verksted. Forsøksrådet så da positivt på denne ordningen, men endret syn i tiden som fulgte. I den nye utgaven av *Læreplan for forsøk* var linjedelingen tatt bort. Den var ikke i pakt med enhetsskoletanken, og den opprettholdt det gamle skillet mellom elevene som man ville komme bort fra.

Nye forslag, forsøk og stadig endringer gjorde i det hele tatt at man måtte holde tunga rett i munnen når det skulle navigeres inn mot det nye skolelandskapet. Men skolestyrene i Strinda og Trondheim hadde fra 1961 god støtte fra et *Forsøksutvalg* som avløste den tidligere

Felleskomiteen og utarbeidet detaljerte planer for reformen i samarbeid med Forsøksrådet. Som arbeidsgrunnlag samlet og bearbeidet utvalget forsøksrapporter som kom fra interimforsøkene som foregikk på Sverresborg, Rosenborg og Blussuvoll. Disse skolene hadde dannet et felles *fagplanutvalg* der en gruppe styrere og lærere drøftet felles problemer, lærebøker, hjelpemidler osv. Mange var dermed engasjert i å forberede den nye ungdomsskolen, som de fleste antok ville bli linjedelt som i interimforsøkene. Det ble også opprettet en egen permanent *Plan og byggenemnd for skolebygg* til å forberede og koordinere alle nye byggetiltak som nå ble nødvendig.

Byfolk på landet

Jon Berg var nok kjent med at det rådde en viss skepsis blant folk som var oppvokst i bygda. På den annen side representerte de mindretallet i forhold til den stadig voksende gruppen av innflyttere fra byen. Hvert år ble det bygd rundt 500 leiligheter for 1000-1200 nye strindinger, og tallene var ventet å vokse. De nye innbyggerne tok sin urbane legning med på flyttelasset, og foretrakk gjerne et skole- og servicetilbud som var på linje med byens.

Strinda hadde 44 000 innbyggere i 1963, og var blant landets største landkommuner med et betydelig jordbruksareal. Folketallet var nær fordoblet siden krigen. Men selv om de formelt sett bodde

på landet, følte de fleste strindinger seg som byfolk, tett innvevd som de var i byens liv. En stor del av dem bodde nemlig i byggebeltet eller randsonen, der byen "este" utover med virksomheter og boliger. Samtidig, og særlig fra slutten av 1950-årene, flyttet mange lenger ut i periferien. Blant dem var en stor andel småbarnsfamilier som ville bytte trangboddhet i byen med mer romslige forhold godt utenfor byggebeltet nærmest byen. Det var nå åpnet adgang også for dem til å få garanti på husbanklån i Strinda, og transporttilbudet til arbeidsplass og byens service ble gradvis bedre. Samtidig var det ikke få som gikk med tanker om å anskaffe eget kjøretøy etter at bilsalget ble frigitt 1960.

Hvorfor skole på Charlottenlund?

Befolkningsgrunnlaget

I Felleskomiteens innstilling var det regnet med en ungdomsskole på Charlottenlund med hele 24 klasser, om mulig kombinert med en barneskole. Også her ute i det østlige Strinda hadde nemlig byggevirksomheten vært betydelig i 1950-årene, ikke minst øst for Jakobs-liveien. Som kartutsnittet side 12 viser, ble det rundt 1960 åpnet for nye, sammenhengende byggefelt både for rekkehus, blokkbebyggelse og institusjoner, der større aktører som boligbyggelag og bedrifter stod som byggherrer. Følger man pilen på kartet, øyner man et lite trekantflagg vest mot Rotvoll-jordene.

Det er karttegnet for skolen som snart skulle reise seg akkurat her.

Behov for klasserom

Eldre fastboende på Charlottenlund husker sin skolevei i mellomkrigstida. De var henvist til å benytte "apostlenes hester" i alle slags vær- og føreforhold. Noen sognet til Ranheim skole og var heldige som kunne benytte en sti som snarvei gjennom skogsterrenget i Presthusmarka. De som bodde ovenfor Nyheim-gården og gikk på Åsvang skole, hadde langt mindre beskyttelse på skoleveien når vind, regn og sludd herjet på "Snaustrinda"*.

Rundt 1960 var veien til skolen fremdeles lang, men skolebussen med de blå NSB-vognene hadde gjort sitt til at Charlottenlund ikke lenger var en trafikkmessig avkrok. NSB hadde fått konsesjon på ruta Nedre- og Øvre Charlottenlund for å bringe skoleelever til Strindheim skole som de nå sognet til.

Men i dette nye strøket for boligreisning vokste tallet på barn som søkte skolen. Vi har sett at kapasiteten ved Strindheim skole var i ferd med å bli sprengt. Et forsamlingshus i nabolaget måtte tas i bruk. I 1960 måtte derfor 60 Charlottenlundelever overføres til Ranheim skole, og muligheten til å oppheve kretsgrensene og overføre barn til Lilleby skole ble alvorlig drøftet.

*. Asbjørn G. Johansens omtaler dette nærmere i sin artikkel i årboka *Strinda den gang da* 2003.

Charlottenlundområdet vist etter et forstørret utsnitt fra topografisk kart over Trondheim, blad 1621 IV, med tillatelse fra Statens Kartverk. Kartet er delvis basert på flyfotografier som ble tatt i 1961 og 1963.

Nå var det derfor viktig at man snarest kom i gang med en ny skole på Charlottenlund. Jon Berg foreslo at skoleanlegget ble bygd i 2 etapper, og at ungdomsskolen, med sine krav til spesialrom, skulle stå ferdig til høsten 1964. Da ville de første ordinære ungdomsskoleklassene starte med 7. trinn og leg-

Dette fotoet fra 1960 viser terrenget sett fra Øvre Jakobsli. I forgrunnen til høyre går den grusbeflagte kjerreveien (Jakobsliveien) nordover forbi gårdene Tanem og Nyheim. Vest for veien, i retning Stokkbekken, er en husklynge med vertikaldelte tomannsboliger blitt oppført i siste halvdel av 1950-årene. Bak jordene der Nyheimsveien og Kongleveien senere ble anlagt, er 3-etasjers boligblokker i ferd med å reises. Sentralt i bildet, i det delvis skogbevokste området nordvest for blokkene, finner vi det 60 mål store tomteområdet for den nye barneskolen og ungdomsskolen som snart skulle se dagens lys. Bildet tilhører Solveig og Gunvald Gjengaar.

ge beslag på tredjeparten av romkapasiteten. Den resterende kapasiteten kunne barneskolen "låne" inntil deres egne paviljonger stod ferdig året etter.

Skoletomta på furuhaugen

Plassen man hadde valgt for det nye skoleanlegget, lå på Øvre Charlottenlund. Her fikk man kjøpt av staten og utskilt fra Rotvoll Nedre (Rotvoll asyl) et

delvis skogbevokst område beliggende mellom Stokkbekken og Schmettows allé. Skogsstiene opp hit var velkjente og velbrukte både av kyr på beite og idrettsfolk på treningsturer i gamle dager, og noen husker ennå Kutrøa og Hansendammen som innbød barn og unge til spennende aktiviteter sommer som vinter. Idyllen ble imidlertid brutt da tyskerne nettopp i dette området opprettet marineleiren som skulle bli et vik-

tig kommando- og overvåkingscenter under krigen 1940-45.

Vi skal ikke se bort fra at det lokale arbeiderlaget på Charlottenlund hadde en finger med i spillet ved ervervelsen av nettopp denne skoletomta. Lokalpatriotismen var stadig voksende. Idrettsfolk hadde vist veien da de løsrev seg fra Ranheim og i 1945 dannet Charlottenlund Sportsklubb. Rundt 1960 var noen i full gang med å fremme krav om egen kirke på Øvre Charlottenlund. Lars Morten Brobakk minnes at også ”skolesaken” ble drøftet når faren Einar holdt arbeiderlagsmøter hjemme på Nedre Charlottenlund. Vekst og utbyggingsplaner ga grenda utviklingsmuligheter også kulturelt. Hvorfor kunne den ikke endelig få sin egen skole og være egen skolekrets?

Fra krig til kultur – “Høgtun”

Tyske brakker ble stående igjen flere år etter krigen, og det var enkelte som fant sitt husvære der. Med et nøye blick på bildet side 13 oppdager man at det ennå stod brakker i skogbrynet i 1958-60.

Et par år etter krigen, da marineleiren endelig var ryddet og frigitt, gikk den nye Charlottenlund sportsklubb, det lokale sangkoret Skogklang og Charlottenlund Arbeiderlag sammen om å kjøpe ei av brakkene som stod igjen. Slik den kneiste på skrenten ovenfor Hansendammen, trolig parallelt med nåværende Rooseveltts veg 8-10, var det naturlig at den kulturelle nyvinningen

Leiren ”Nordblitz”

Skoletomta fant man på et område som under krigen 1940-45 ble avstengt for allmenheten. Både et minefelt og en tre kilometer lang dobbel piggrådsperring hindret folks adkomst til ”Nordblitz”, marineleiren som ble et kommandosenter i tyskernes viktige marinebase Trondheim.

Herfra overvåket ”Admiral Nordküste” alt sjøforsvar mellom Stadt og Bodø. Selve kommandoplassen var bunkeren ved det nord-vestlige hjørnet av idrettsplassen som senere ble anlagt. Her fantes operasjonsrom med avansert sambandsutstyr som kunne oppfange radiomeldinger både fra ubåter og automatiske værstasjoner i Nordishavet.

I retning Trondheimsfjorden lå et dusin tyskerbrakker fra Stokkbekken og Hansendammen vestover til bakken ovenfor nåværende Churchills veg. Lengst vest var forlegning for admiralstaben, østover fulgte en rekke offisers- og mannskaps-kvarter, en egen brakke for kvinnelig personell foruten lasarett, kantinebrakke etc. Kanonbunkere finner vi fremdeles levninger av, noe røyksugne elever kanskje kan bekrefte?

(Mer om Strinda i krigsårene: Les Knut Sivertsens artikkel i *Strinda den gang da* 2003.)

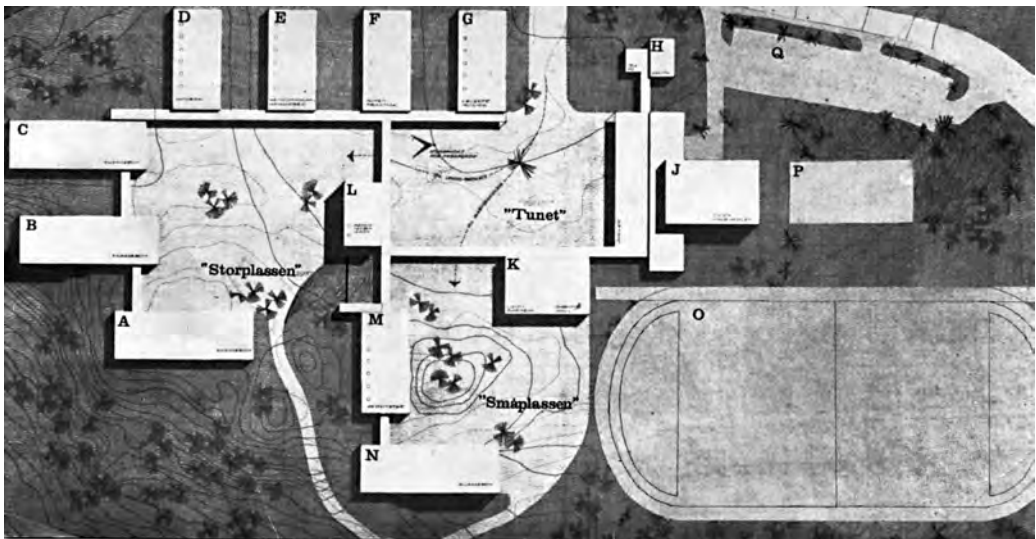
fikk navnet “Høgtun”. Her innredet man møtelokale med scene, kjøkken etc., og i de følgende år ble lokalet som et samfunnshus. Vi kan kanskje se Høgtun som forløperen til skolen når det gjelder å skape sosiale nettverk og bånd mellom mennesker i lokalsamfunnet.

I 1953 ble andelslaget oppløst, og sportsklubben tok over som eiere. Dermed hadde CSK endelig fått et egnet klubbhus. Det sies at ”Høgtun-epoken”

ble en rik veksttid for klubben, for huset ga plass til mange aktiviteter, møter og arrangementer i tiden som fulgte. Her ble det i følge Rolf Ekeberg arrangert hyggekvelder både for barn og voksne, og revyene med egne amatører går det frasagn om. I 1961 ble Høgtun imidlertid solgt og revet. Da var det blitt ”risikosport” å danse rheinlender innendørs, ble det sagt – de mørke pillarene tålte ikke mer.

Arkitekt-konkurransen

Trondhjems arkitektforening mottok den 20. mars 1962 en innbydelse fra Strinda kommune til en konkurranse om å utforme skoleanlegget på Øvre Charlottenlund. Detaljert romprogram for en 6-årig barneskole og en 3-årig ungdomsskole var lagt ved. Fristen var 20. juni, og 20 utkast ble levert inn til følgende jury oppnevnt av Strinda kommune: Skoleinspektør Jon Berg, takstsekretær Arne Kaarstad, arkitekt MNAL Rolv Øvrelid, arkitekt MNAL

Plan etter vinnerutkastet "Tun"

A. Klasserom	J. Gymnastikk ungdomsskolen
B. Klasserom	K. Gymnastikk barneskolen. Svømmehall
C. Klasserom	L. Administrasjon
D. Naturfag	M. Aktivitetsrom
E. Heimk./Håndarbeid	N. Klasserom
F. Allmenn-praksis	O. Fotball
G. Legkontor. Musikk	P. Håndball
H. Vaktmester	Q. Parkering

Paul Cappelen og arkitekt MNAL Jarle Øyasæter.

Særlig vektla juryen en økonomisk planløsning, både når det gjaldt materialvalg og konstruksjoner. Førstepremien gikk til arkitektene Johan Arnstad og Ottar Heggenhougen for utkastet ”Tun”.

De stort sett kjellerløse, en-etasjes paviljongene ville gi en rimelig løsning med muligheter for prefabrikerte trekonstruksjoner. Juryen fant at adkomstveiene fra Tunveien og fra Schmettows alle førte fint inn til elevenes skolegårder og til tunet foran aulaen (gymnasikkbygget), som også skulle fungere som samfunnshus i lokalmiljøet. Samtidig var vegetasjonen på tomta godt ivarettatt i planen ”Tun”, ble det sagt.

Sakens videre gang

- 4. oktober 1962: Arkitektene Arnstad og Heggenhougen engasjeres til å utarbeide forprosjekt.
- 7. desember 1962: Strinda skolestyre godkjenner prosjektet og tomtevalget.
- 18. desember 1962: Tempo- og finansieringsplan vedtatt i Strinda skolestyre.
- 2. mai 1963: Kommunestyrene vedtar å bygge i to etapper etter arkitektens endelige planutkast.
- 1. august 1963: Formannskapet har antatt tilbud på byggearbeid, og arbeidet settes i gang.

Mot skolestart

Navnesaken

Hva skulle det nye skoleanlegget på Charlottenlund hete? På skolestyremøtet i Strinda den 12. februar 1963 ble spørsmålet tatt opp til behandling. Tomta hadde tidligere ligget under Rotvoll Nedre, og skoleinspektør Jon Berg syntes derfor *Rotvoll skole* passet godt. Andre mente ut fra de skogbevokste omgivelser at *Furuhaugen* måtte være et egnet navn både for barne- og ungdomsskolen. Ikke uventet foreslo Einar Brobakk, selv bosatt på Nedre Charlottenlund, å kalle skolene *Charlottenlund barneskole* og *Charlottenlund ungdomsskole*. Dette forslaget var mer i tråd med navnet på den nye skolekretsen, og fikk klart flertall ved voteringen i skolestyret. Innstillingen herfra ble vedtatt i kommunestyret den 25. april.

Arbeidet starter

Etter anbudsrunderen kom arbeidet i gang i august 1963. Bulldozere rykket inn på skoletomta. Skog skulle ryddes og terrenget planeres. Kommunegartneren ønsket at dette skulle skje med en viss pietet ovenfor naturen. Større furutrær ble beholdt. De ville gi romfølelse og samtidig skape brudd og avveksling over de til sammen 9500 kvm store asfaltflatene på de tre lekeplassene (tunene).

Når arkitektforslaget ”Tun” ble foretrukket, var det ikke minst fordi paviljongsystemet ble ansett som en

økonomisk god løsning som også gjorde det enklere å oppføre skoleanlegget over to etapper. Samtidig regnet man med at byggingen ville skje relativt raskt, fordi det i betydelig grad skulle benyttes prefabrikerte moduler som ble tilkjørt fra Steinkjer Boligindustri. Grunnarbeidene var imidlertid omfattende. På det store tomtearealet skulle mer enn et dusin enkeltbygg oppføres og tilføres strøm, vann og kloakk.

Så gjaldt det i første omgang å få ungdomsskolen ferdigstilt før skolestart 1964. Det skulle bygges 7 langstrakte paviljonger i en krets rundt "Storplassen" og "Tunet" nummerert fra A – G. Sentralt i anlegget skulle administrasjonsbygget i to etasjer betjene både barne- og ungdomsskolen, og det var selvsagt ønskelig å få reist bygget så snart som mulig. Barneskolens gymsal med svømmehall var det viktig å få realisert i første etappe, for den skulle også benyttes av ungdomsskolen til elevene der senere fikk sin egen avdeling for kroppsøving. På en tid da vaktmestrene fremdeles gjerne bodde på skoleområdet, skulle hans bolig helst stå ferdig i løpet av det første byggetrinnet.

Utfordringer i kø

Den nytilsatte skolestyreren, Arne Arnljot, kom fra Rosenborg skole, som siden 1961 hadde hatt ungdomsskole som interimsordning. Han var derfor ikke uvant med omstillinger og eksperiment i skolen. Det kom godt med nå, for på Charlottenlund skulle det vise seg at im-

provisasjon ble en nødvendighet før skolestart høsten 1964. Listen over alt som skulle forberedes og tilrettelegges, må i dette tilfellet ha vært usedvanlig omfattende!

Den 3-årige ungdomsskolen skulle motta sine pionerer, nemlig kretsens første kull av 7. klassinger med 9-årig skoleplikt. Man skulle også ønske de to første klassetrinn i barneskolen velkommen, og finne midlertidig plass til dem i ungdomsskolens lokaler. Flere barneskoleklasser hadde ikke anlegget foreløpig

Skolestyrer Arne Arnljot på talerstolen ved innvielsen 1. september 1965. Nå hadde han innledet sitt andre skoleår som leder for en skoleenhet på Charlottenlund som "under samme tak" ga rom for både barneskole, ungdomsskole, real-skole og framhaldsskole. Foto: Adresseavisen.

Klasse 2RB kom fra flere kanter av byen, men fungerte godt sammen som realskoleklasse 1965-67. Stående fra venstre.: Hans M. Berg, Per Følling, Gudmund Øberg, Roger Johansen, Sturla Jensen, Dag O. Bollingmo, ukjent, Randi Aanseth, Frank Nordhuus, Guro Dalen, Kjell Norum, Ragnhild Stølan, Randi Wik, Robert Kolvik, Jorun Svendsen, Anne Wibe. Foran fra venstre: Trygve Henriksen, Turid Strømberg, Ivar Solbu, Lisbeth Arstad, Trond Myhre, Gøril Berg, Per Andresen, Olaug Selvaag, Randi Thingstad, Jan Åge Mikkelsen, Kirsten Olsen og Gunnar Nedreid.

kapasitet til å motta, elever på 3. – 6. trinn var derfor henvist til å fortsette på Strindheim skole. Det hadde en spesiell bakgrunn. I kjølvannet av skolereformen fulgte nemlig elevforflytninger og romproblemer ved mange av byens skoler. Realskole- og framhaldsskoleklasser måtte avgi plass og finne nye klasserom andre steder. Etter hvert ble det klart at Charlottenlund skole skulle være vertskap for nærmere 300 av disse elevene som en overgangsordning. Det skulle altså bli ”trangt” om plassen allerede fra starten.

Skolereformen dro store vekslers på kommunekassa. Ved å overføre de ca. 25 realskoleklassene i byen til ”enhets-skolen” oppnådde man en besparelse fordi man da fikk refusjon, dvs. statsstøtte også for disse klassene.

Den nytilsatte, relativt unge lærerstaben på Charlottenlund skulle altså drive skole etter ulike læreplaner og lover de nærmeste årene. Framhaldsskolen ble avviklet etter to år, mens den siste realskoleklassen tok eksamen våren 1968.

To uker før skolestart drev håndverkerne en hektisk innspurt, forteller Arbeider-Avisa på besøk. Fjorten elektrikere, opptil 18 snekkere og flere rørleggere og malere var da i sving på anlegget. De ble bare overdøvet av bulldozerne som drev med det siste planeringsarbeidet. I de tre klasseromspaviljongene i ungdomsskolen stod bare litt innvendig lakkeringsarbeid igjen, men det spøkte for de fire paviljongene som hadde spesialrom med utstyr for fysikk/biologi, skolekjøkken, formingsaktiviteter og kontorer for helsepersonell.

Det viste seg at man måtte bare oppgi å få administrasjonsbygget ferdig til skolestart. Snekkerne hadde for lengst forlatt jobben her for å konsentrere seg om innredningsarbeidet i paviljongene. Arnljot fant et midlertidig "krypinn" i G-paviljongen for seg selv, den unge kontordamen Harrieth Storli og lærerstaben som snart ville dukke opp. Lege- og tannlegekontorene i denne paviljongen måtte dermed foreløpig avgi noe av sin plass.

Murt i teglstein hadde barneskolens gymbygg med svømmehall reist seg, men var ikke på langt nær ferdig. Man måtte belage seg på "ute-gym" en tid framover. I det hele tatt var det klart at det fortsatt ville klinge friskt fra hammerslag mellom trærne også etter at de første elevene i skolens historie hadde funnet sine pulter.

Praktiske valgfag for alle

Trondheim var blant de første kommunene i landet som med innføringen av 9-årig skole tok avstand fra den *linjedelte* ungdomsskolen, som skilte elevene i praktiske og teoretiske linjer. Isteden skulle de gå sammen og ha en felles fagbasis. Likevel ble mye av valgfagstilbudet fra interims-periodens praktiske linje beholdt. Alle elevene på byens nye ungdomsskole, også de som valgte de høyeste og mest teoretiske kursplanene fra 8. trinn, kunne dermed velge et praktisk valgfag. Slik fikk de være med på aktiviteter som man håpet ville dempe teori-presset og gi også disse elevene et avbrekk i hverdagsmaset.

Det var neppe noen trøst for Arnljot at situasjonen var langt mer kritisk ved andre skoler i byen, der man ikke var ferdig til å ta imot det første ungdomsskolekullet. Derfor måtte flere klasser på 7. årstrinn beholdes ved en rekke folkeskoler (Bispehaugen, Ila, Kalvskinnet, Lilleby og Åsvang). Enkelte skoler måtte ty til ettermiddagsundervisning, regnet Jon Berg med i Arbeidervisa 28. juli.

Spennende møte med skolen

Det var en broket skare av elever som møtte frem ved skolens åpning den 24. august 1964. Skolestyreren kunne ønske elever fra tre ulike skoleslag velkommen, aldersforskjellen kunne være opp til 10 år!

Barneskolen startet med klasser på 1. og 2. trinn, og skulle senere utvide med ett trinn årlig. De små fikk sitt eget oppmøte på den store dag, ble fotografert

sammen med spente foreldre og overlatt til sine klassestyrere.

De spente sjuendeklassingene hadde lest etter forsøksplanen siden de gikk i fjerde klasse, og nå skulle de være ungdomsskoleelever. Det var som å gå fra barn til ungdom i løpet av en sommer. For mange var det en pirrende opplevelse. Anne Margrethe Moe, som i dag er lærer ved ungdomsskolen der hun startet som elev, forteller:

“Hele sommeren hadde vi vært spente på den nye skolen. Tenk splitter ny skole, nye lærere og nye klassekamerater! Den

gamle klassen vår skulle deles og settes sammen på nytt. Tenk paviljongskole! I tillegg skulle vi få mange nye fag som sikkert var rå-vanskelige. Pluss valgfag – hva i all verden var det?

For oss som kom fra Strindheim, føltet det som skolen lå langt ute på landet, og der skulle vi gå sammen med ”Ranheims-rampen” som de ble kalt. Det var ikke mange hus rundt omkring, men en butikk var like i nærheten.”

“Håpets skole”

Øyvind Gjengaar, f. 1952, vokste opp på Øvre Charlottenlund og begynte som

Skoleanlegget 5. august 1969. Byggene er nummerert fra A – N og ligger gruppert rundt skoleplassene. I bakgrunnen til høyre ser vi ungdomsskolens tre klasseromspaviljonger A (se pil), B og C. Videre rundt ”Storplassen” følger 4 paviljonger med spesialrom og -funksjoner. (D, E, F og G). På andre siden av innkjørselen fra Tunveien omkranses ”Tunet” av vaktmesterboligen (H), gymsalen (J) og barneskolens gymsal/svømmehall (K). Det to-etajers administrasjonsbygget (L) er plassert sentralt i anlegget, mens de to barneskole-paviljongene (M og N) ligger ved det tredje tunet: ”Småplassen”. Et to-etajers tilbygg til N er nettopp oppsatt. Foto: Widerøes Flyveselskap A/S. Kopi fra Universitetsbiblioteket i Trondheim.

elev på Strindheim folkeskole før han i 1965 kom til ungdomsskolen på Charlottenlund. Med sin fjerde roman *Kjærligheten i vold* (1997), valgte han motiver fra eget oppvekstmiljø. Her danner guttegjengene en klubb som ser kritisk på verden generelt og barneskolen spesielt, som ” *dele opp guta og pia for sæ, å bare har en diger inngjærda asfalt plass å færra på i friminuttan – å det som fins av græss, det får vi’itj lov å trø på. –*”.

Derimot fortonte den nye ungdomsskolen seg som en håpets skole, et Soria Moria-slott for de unge 6. klassingene. For her, mellom egne paviljonger for naturfag, sløyd, skolekjøkken og musikk, skulle de tilbringe den første halvpart av tenårene sine. Og D-paviljongen! Den var høyeksplosiv i deres fantasi, der var visst både skjeletter, fysikk, kjemi og sprengstoff!

En gang barneskolen hadde idrettsdag på Myra, gikk guttene vestjordene opp til ungdomsskolen, som lå i skogsrydningen “*der det hadde stått en tyskerbrakke*”.

“Det var friminutt, fra busker og kratt lød musikk fra medbrakt platespiller, ungdommene, gutter som jenter, stod og satt og lå strødd med singlene sine.

Vi stansa på toppen. De lave paviljongene slynga seg som en orm fra A-paviljongen til gymsalen, med plener imellom der ungdommen slanga seg og

solte seg. På den gruslagte skoleplassen stod grupper av elever og diskuterte med hverandre, andre satt på sykkelstativene og så hverandre i øynene.

Det ringte inn til time, men her var luft for alarmen å fordufte i. Ennå drøydde det lenge før de første lærerne dukket opp, parvis, konverserende og uten hast. De omkringstrødde tenåringene reiste seg dovent, dilta i klynger mot paviljongene, noen hånd i hånd. ---”

Innvielse og fest i Aulaen

Da er vi tilbake der vi startet denne artikkelen, nemlig ved innvielsen av skoleanlegget på Charlottenlund den 1. september 1965. Skolen er nå regnet som ferdigstilt og i full drift, bare idrettsplassen står igjen.

Statsråd Helge Sivertsen er ankommet og har funnet sin plass i Aulaen i det nye store gymbygget sammen med de rundt 300 gjester. Alle har fått sitt program trykt med sangtekster på skolens nye svertestensilmaskin. Skolestyrer Kaare Tønne leder det hele, og introduserer først Trondheim kammerorkester med sin dirigent Finn Audun Oftedal. Etter musikken holder så skolens styrer, Arne Arnljot, sin velkomsttale før byggenemndas formann, Arne Kaarstad, overleverer anlegget til ordfører Sagør, som i sin tur gir det videre til formannen i skolestyret, rektor Svend Hokstad. Dermed er skolen offisielt i rette hender, og etter en ny omgang med Kammerorkes-

teret kan statsråden holde sin innvielsestale.

Til slutt synger hele forsamlingen "Gud signe vårt dyre fedreland", og dermed er kortversjonen av den offisielle innvielsen fortalt. Folk får strekke på bena og bli med på en omvisning rundt om på anlegget.

Etterpå er det klart for kaffe i Aulaen, der det er dekket på med langbord. Hotell Prinsen har sørget for servise, skjenkekjeler, duker, servietter og vakre blomster på bordene. Tjue jenter blant skolens elever serverer snitter, mens en husstellærer og en kelner fra hotell Prinsen holder oppsyn. Fem snitter er beregnet til hver gjest. Senere kommer et stort bløtkakestykke på hver, og stemningen stiger.

Sammen med allsang og musikk av pianistinnen Erna Bakkhaug, blir flere nå motivert til å holde taler før sogneprest Ole Winsnes til slutt sammenfatter og avslutter det hele på en verdig måte.

Fakta om anlegget

Dette er det største anlegg byggenemnda har hatt befatning med, sa Arne Kaarstad ved overrekkelsen. Det var bygd for opptil 1200 elever fordelt på 24 klasser i ungdomsskolen og 14 i barneskolen, og omfattet 60 dekar medregnet idrettsplassen og parkeringsområdet. Den samlede gulvflaten var 9600 kvm, og brutto byggeomkostninger lå på 10,2 mill kroner. Ni paviljonger hadde prefa-

Denne statuen ble overrakt av ordfører Sagør ved innvielsen av skolen i 1965. Billedhuggeren Nelly Hansen var mester for "Ung pike", som fremdeles står ved skoledøra og minner elever og lærere om å ta vare på hverandre. Privat foto.

brikerte vegger og tak, mens administrasjonsbygget og vaktmesterboligen var oppsatt av tre på tradisjonell måte.

Barneskolen bestod av 2 paviljonger samt gymnastikksal og svømmebasseng i egen murbygning. Ungdomsskolen omfattet syv paviljonger, derav fire med nødvendige spesialrom, og gymnastikkbygning i mur og betong. To gymnastikksaler kunne ved en foldevegg slås sammen til en sal på 400 kvm og dermed

også tjene formålet som ”samfunnshus” i lokalmiljøet. Scenen kunne også brukes til undervisning. I kjelleren var det tilfluktsrom. Administrasjonsbygget var felles for barne- og ungdomsskolen og inneholdt kontorer for to bestyrere, rådgiver og førstelærer, bibliotek, lærerrom, retterom og garderober.

Fra pressehold ble nyskolen hilst velkommen samtidig som det ble gitt uttrykk for at den tok seg ualminnelig godt ut slik den var plassert i terrenget mellom de ragende furustammer. Adresseavisen mente likevel den var blitt for stor og for dyr, og neppe et eksempel til etterfølgelse.

Epilog

Med skolen på Charlottenlund var utbyggingen av 9-årig skole fullført for den østlige del av Trondheim. Barneskolen dekket strøket mellom Ranheim og Strindheim, mens ungdomsskolens elever kom fra området mellom bygrensa i øst og inntaksområdene for Lademoen og Blussuvoll. Det skulle likevel ta flere år før denne nye 9-årige enhetsskolen kom i full drift. Faktisk var det først fra skoleåret 1968/69 at skoleanlegget opererte med 6 klasstrinn i barneskolen og 3 obligatoriske trinn i ungdomsskolen. I tillegg var et 10. frivillig skoleår igangsatt året før. På samme suksessive måte ble real- og framhalds-skoleklassene avviklet fram mot 1968. Samtidig økte til-

flyttingen mer enn man hadde forventet da skolene ble planlagt. Det ble trangt om plassen. Opprinnelig plan om at barneskolen skulle greie seg med to paralleller, måtte raskt forlates. Det var snart ikke klasserom nok, og man måtte ty til ettermiddagsskole før endelig et tilbygg ble oppført. Her fikk man også plass til lærerne og kontor for Kåre Halse, som ble tilsatt som skolestyrer i barneskolen fra høsten 1966.

Formålet er å høye elevenes åndelige nivå:

**Ungdomsskoleelever på
CHARLOTTENLUND
lager byens beste skoleavis**

KJØT NIERULF, EINHAR TILDER og ARND RO TONE LEISTAD

Elevaktiviteten har stor betydning for miljøet ved skolen

“Charlotte”sin redaksjon fikk god presseomtale. Her prøver skoleavisens journalister Knut Kierulf og Einar Rædergård samt økonomisjef Tone Leistad å løse sverteduplikatorens gåter. Innfelt unge Tore Rosshaug, tegnemester og layout-maker, mens redaktøren selv, Øyvind Gjengaar, sitter godt påkledd ved skrivemaskinen et annet sted nede i det iskalde tilfluktsrommet i kjelleren under gymsalen.

Det sier seg selv at elevmiksingene de fire første åra var en utfordring i den pågående forsøksperioden med 9-årig skole. Man fryktet med god grunn uro og disiplinproblemer. Elever kom fra flere kanter av byen, andre fra lokale tilflyttingsstrøk, der folk ennå var i startfasen når det gjelder å etablere trygge sosiale nettverk.

I denne situasjonen hjalp det utrolig godt at ungdomsskolen hadde elevgrupper som med litt lærerhjelp jobbet utrettelig i fritiden for å skape et elevmiljø. Allerede våren 1965 ble elevsamfunnet "Tippits" etablert med møter og underholdning annenhver onsdag. Og ikke minst nådde skoleavisa "Charlotte", uten nåtidens datastøtte, et kvalitetsnivå som vi sjelden ser nå til dags.

Elevråd ble snart etablert, og elevene skapte nye klubber og foreninger for å samle og aktivisere ungdom i kristelig skolelag, idretts- og teatervirksomhet osv. Også foreldrene var raskt ute og bidro til miljøskapende virksomhet gjennom å yte økonomisk støtte til fritidskurs for elevene innen temaer som systue, radioteknikk, forming, plastbåtbygging, make-up samt sykkel- og mopedstell.

I sin velkomsttale ved innvielsen uttrykte skolestyrer Arnljot sin tro på at miljøet blant elevene etter hvert ville slå røtter. Ikke minst håpet han at ungdomsskolens brede satsing på praktiske valgfag ville motvirke "skoletrøtthet"

og bidra til økt trivsel. Det skulle ikke stå på den entusiastiske lærerstaben, med så mange unge pedagoger som ikke var redd for å gå nye stier.

Det var en "Håpets skole" som denne septemberdagen ble innviet til sin gjerding på Charlottenlund!

Kilder:

Skolestyre- og kommunestyreforhandlinger for Strinda og for Trondheim. Kommunearkivet.

Norske arkitektkonkurranser nr 86. Norske arkitekters landsforbund, 1962

St.meld. nr. 75 (1959-60) *Om forsøksvirksomheten i skoleverket.*

Fellesnemndas *Innstilling om 9-årig enhetsskole i Strinda og Trondheim.* Trondheim, 1960.

...og bygda ble by. Strindas historie 1945-63. Sjøholt, Peter, red. Strinda bygdebok bind 4. Trondheim, F. Bruuns bokhandels forlag 1971. 195 s.

Gjengaar, Øyvind: *Kjærligheten i vold.* Oslo, Pax. 1997. 218 s.

Adresseavisen, div nr. 1964-65

Arbeideravisa, div. nr. 1964-65

Jan Paul Breida ble lærer ved Lilleby skole i 1961, året da både byen og Strinda hadde vedtatt å sette i gang med den 9-årige enhetsskolen. Fra høsten 1965, da skoleanlegget på Charlottenlund ble innviet, underviste han ved Charlottenlund ungdomsskole de følgende 39 år.